

1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, 3182 Sayılı Bankalar Kanunu, 2983 Sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun, 2985 Sayılı Toplu Konut Kanunu, 7.11.1985 Tarihli ve 3238 Sayılı Kanun, 2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ve 1177 Sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanununun Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılması ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 3.6.1986 Sayı : 19126)

Kanun No.
3291

Kabul Tarihi
28 . 5 . 1986

BİRİNCİ BÖLÜM

14.1.1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu ile ilgili değişiklikler

MADDE 1. — 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 3098 sayılı Kanunla değişik 4 üncü maddesinin I numaralı paragrafının başlığı ve (a) bendi, II numaralı paragrafının (b) bendi değiştirilmiş, II numaralı paragrafa (d) bendi ilave edilmiş, III numaralı paragrafın da (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

I. — Bankanın temel görevleri bu Kanun hükümlerine göre ve ekonomik gelişmeye yardım etmek amacıyla;

a) Para ve kredi politikasını, kalkınma planları ve yıllık programlar gözönünde bulundurularak ekonominin gereklerine göre ve fiyat istikrarını sağlayacak bir tarzda yürütmek;

II. — Bankanın temel yetkileri :

b) Banka, para-kredi konularında karar alma ve bu Kanunla kendisine verilen yetkiler çerçevesinde Hükümete öneride bulunma yetkisini haizdir.

d) Banka, meri mevzuatla kendisine verilen yetki ve görev alanına giren hususlara ilişkin yapmış olduğu her türlü düzenlemelere bankaların uygun hareket edip etmediklerini denetleme yetkisini haizdir.

III. — Bankanın başlıca müşavirlik görevleri :

a) Hükümete, gerektiğinde, para ve krediye ilişkin tedbirlerin alınması hususunda bu Kanunla kendisine verilen yetkiler çerçevesinde görüş vermek.

MADDE 2. — 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 41 inci maddesinin II nci paragrafının ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Banka, her nevi Devlet iç borçlanma senetlerinin malî servisini, özel kanunlara veya bunlara dayanan kararlara göre kambiyo denetlemesini ve dış ticaret rejimi tatbikatını veya benzeri işlemleri yapmakla görevlendirilebilir. Bu sıfatla yaptığı işlemlerden dolayı üçüncü şahıslar tarafından Bankaya sorumluluk tevcih edilemez.

MADDE 3. — 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 48 inci maddesinin son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bu madde gereğince bankalara verilecek avansların toplamı 45 inci maddede yazılı senet ve vesikaların nominal değerleri toplamını geçemez.

MADDE 4. — 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 3098 sayılı Kanunla değişik 52 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Açık piyasa işlemleri

Madde 52. — I. — Banka, para arzını ve ekonominin likiditesini düzenlemek amacıyla kendi nam ve hesabına;

- a) 45 inci maddenin (a) ve (b) bendinde yazılı şartları havi senetleri,
- b) Her nevi Devlet iç borçlanma senetlerini, kamu idare ve müesseseleri tahvillerini,
- c) Ödenmiş sermayesi en az 500 milyon Türk Lirası olan anonim şirketlerin; borsada kayıtlı tahvillerini ve Sermaye Piyasası Kurulunca ihraç izni verilen borç senetlerini,
- d) Banka mevduat sertifikalarını,
- e) Vadelerine en çok 120 gün kalmış gelir ortaklığı senetlerini ve kâr - zarar ortaklığı belgelerini, Alıp satabilir.

f) Banka ayrıca, vadeleri dikkate alınmaksızın yukarıda sözü edilen senetleri, geri satma anlaşması imzalayarak satın alabilir veya geri alma anlaşması imzalayarak satabilir. Anlaşma süresi 91 günü aşamaz, sürenin başlangıç tarihi alım veya satım tarihidir.

(c) bendinde yazılı sermaye miktarları, toptan eşya genel endekslerindeki değişimler; açık piyasa işlemlerine dahil edilecek veya işlem dışı bırakılacak senet türleri ise ekonomik gelişmeler gözönünde tutularak Banka Meclisince yeniden belirlenebilir.

Açık piyasa işlemleri, Hazineye, kamu idare ve müesseselerine veya diğer kurum ve müesseselere kredi yardımı amacıyla yapılamaz ve vadesi 12 ayı aşan senetler ((f) bendindeki işlemler hariç) açık piyasa işlemine dahil edilemez.

Yukarıdaki fıkralar gereğince yapılacak işlemlere ilişkin esas ve şartlar Banka Meclisince tayin ve tespit olunur.

Banka, bu madde kapsamına giren işlemlerle ilgili kurum ve kuruluşları; bankalar ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre belirlenen aracı kurumlar arasından işlemin özelliğini gözönünde bulundurarak tespit etmeye yetkilidir.

Banka para piyasasının işleyişiyle ilgili düzenleyici tedbirler alabilir.

II. — Bankanın Hazinesinin mali ajanı olarak yapabileceği işlemler :

Banka, Hazinece gerekli provizyonların tesis edilmesi halinde Hazine adına her nevi Devlet iç borçlanma senetlerinin tanzim alış ve satışlarını yapabilir.

MADDE 5. — 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 3098 sayılı Kanunla değişik 68 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ceza müeyyideleri

Madde 68. — I. — a) Kanunun 43 ve 44 üncü maddelerinde gösterilen zorunluluk ve yükümlülükleri yerine getirmeyen bankalar ve sorumlu organları ile bu Kanunun 40 uncu maddesinin II nci paragrafının (a) bendi uyarınca umumî disponibilite ve mevduat karşılıkları için tespit edilen oranları süresi içinde tesis etmeyen veya noksan tesis eden bankalar hakkında Bankalar Kanununun 79 uncu maddesinin ikinci fıkrası,

b) 4 üncü maddenin II nci paragrafının (d) bendi, 40 uncu maddenin II nci paragrafının (c) ve (d) bentleri ile 52 nci maddeye göre yapılan düzenlemelere uymayan bankalar, kurum ve kuruluşlar hakkında Bankalar Kanununun 79 uncu maddesinin dördüncü fıkrası,

c) Bu Kanunun 35 inci maddesi hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında ise Bankalar Kanununun 83 üncü maddesi,

Uygulanır.

II. — Yukarıdaki fıkralarda belirtilen hükümler dolayısıyla kovuşturma yapılması, Bankaca Kanuna aykırılığın tespiti halinde bankanın talebi üzerine, diğer hallerde bankanın görüşü alınarak Başbakanlık tarafından cumhuriyet savcılığına müzekkere yazılmasına bağlıdır. Bu takdirde Bankalar Kanununun 87 ve 88 inci maddeleri uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

25.4.1985 tarihli ve 3182 sayılı Bankalar Kanunu ile ilgili değişiklikler

MADDE 6. — 3182 sayılı Bankalar Kanununun 3 üncü maddesinin 7 nci fıkrası ile 33 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki «bu Kanunun 32 nci maddesi» ibareleri «bu Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrası» şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7. — 3182 sayılı Bankalar Kanununun 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İdari denetim

Madde 63. — 1. Mevduat toplayan bütün bankalara Bakanlık bir yönetim kurulu üyesi ve bir denetçi atayabilir. Bu şekilde atanan yönetim kurulu üyesi için 22 nci maddenin 1 inci fıkrasındaki şart aranmaz. Denetçi, bu Kanun ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre denetimlerini yapar.

2. Türk Ticaret Kanunu gereğince denetleme kurulu bulunmayan bankalarda yapılacak denetim usulü, Bakanlıkça tespit olunur. Atanan yönetim kurulu üyesi ve denetçilerin özlük haklarına ilişkin ödemeler görevlendirildikleri bankalar tarafından tabi oldukları mevzuat çerçevesinde yapılır.

MADDE 8. — 3182 sayılı Bankalar Kanununun 66 ncı maddesinin 1 inci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) Bankaların tasarruf mevduatı tutarı üzerinden, tarifesi ile tahsil zaman ve şekilleri Bakanlığın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit olunacak primlerden,

MADDE 9. — 3182 sayılı Bankalar Kanununun 67 nci maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. Sigortaya tabi olacak tasarruf mevduatının tanımını yapmaya, miktarını ve buna ilişkin sair hususları düzenlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

2983, 2985 ve 3238 Sayılı Kanunlarla İlgili Değişiklikler

MADDE 10. — 2983 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin (k) bendinin sonuna «Devlet garantili veya garantisiz iç ve dış tahviller ile her türlü menkul kıymetler çıkarmak» ibaresi ilave edilmiş ve bu madde ile, 2985 sayılı Kanunun 3 üncü, 3238 sayılı Kanunun 12 nci maddelerine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Fon bakiyelerinin tamamen veya kısmen Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası dışında nemalandırılmasına ait esas ve usuller Bakanlar Kurulunca düzenlenir.

MADDE 11. — Çeşitli Kanun ve Kararnamelere dayanılarak kurulmuş fonlar arasında aktarma yapmaya, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine, Başbakan yetkilidir.

Başbakan bu yetkiyi kısmen veya tamamen Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakana devredebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

2499 Sayılı Kanunla İlgili Değişiklik

MADDE 12. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 13 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bu maddede ve Türk Ticaret Kanununun 422 nci maddesinde tespit edilmiş olan, anonim ortaklıkların çıkarabilecekleri tahvil miktarına dair sınırlar, gerektiğinde, Bakanlar Kurulunca, genel olarak veya sektörler itibarıyla artırılabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kamu İktisadî Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi İle İlgili Hükümler

MADDE 13. — Kamu iktisadî teşebbüslerinin özelleştirilmesine Bakanlar Kurulunca; müessese, bağlı ortaklık, işletme ve işletme birimlerinin özelleştirilmesine ise Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulu (Kamu Ortaklığı Kurulu)nce karar verilir. Kamu Ortaklığı Kurulu ayrıca bu kuruluşlara ait iştiraklerdeki kamu paylarının satışı ve devri konularında da yetkilidir.

Bu karar üzerine Kamu Ortaklığı Kurulu; teşekkül, kuruluş, müessese, bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimlerinden hangilerinin, mevcut ve çıkarılacak hisse senetlerinin, varlıklarının tamamının veya bir kısmının satılmasına, kiralanmasına, işletme hakkı verilmesine, devredilmesi veya tasfiyesine karar vermeye ve bu konularda her türlü düzenleme yapmaya yetkilidir.

Yukarıdaki hükme göre özelleştirilmesine karar verilen Kamu İktisadî Teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklar doğrudan doğruya, müessese, işletme ve işletme birimleri ise önce anonim ortaklık haline getirildikten sonra hiçbir işleme gerek kalmaksızın bağlı bulunduğu Bakanlıkla ilişkisi kesilerek Başbakanlığa bağlanmış sayılır.

MADDE 14. — Özelleştirme ile ilgili işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Özelleştirilmesine karar verilen teşekkül, kuruluş, müessese, bağlı ortaklık, işletme ve işletme birimlerinin;

a) Doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait hisselerinin tamamı bedel alınmadan Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresine devredilmiş ve Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili diğer kanunlardaki şartlar aranmaksızın anonim ortaklığa dönüşmüş sayılır.

b) Sermayelerindeki kamu payı % 50'nin altına düşüncüye kadar kuruluşları, faaliyetleri, organları, yönetimi, denetimi, sermaye miktarını tespiti, bu işlemleri kolaylaştırıcı tedbirleri almaya, ayrıca bu işlerden elde edilip Kamu Ortaklığı Fonunda toplanacak meblağın Fon, Hazine ve özelleştirilen kuruluş arasında hangi oranlarda dağıtılacağına karar vermeye Kamu Ortaklığı Kurulu yetkilidir.

c) Hesapları ile ilgili her türlü düzenlemeleri yapmaya kurul yetkilidir.

d) Mülkiyetine, ne suretle olursa olsun geçen, tasarrufunda bulunan her türlü hak ve mameleki ile borçları özelleştirilen kuruluşa aynen intikal eder.

Bunların sermayelerindeki kamu payının % 50'nin altına düşmesi halinde bu konudaki mevzuat hükümleri uygulanır.

Gerçek ve tüzelkişilerin Türk Ticaret Kanunundan doğan ortaklık hakları saklıdır.

MADDE 15. — Özelleştirilmesine karar verilen teşebbüs, müessese, bağlı ortaklık, işletme ve işletme birimlerinde ihraç edilen tahviller ile Devlet kefaletini haiz iç ve dış borçlar üzerindeki devlet garantisi devam edebilir. Bunun şartları ile diğer hususları düzenlemeye, Kamu Ortaklığı Kurulu yetkilidir.

Kamu İktisadî Teşebbüslerince mal ve hizmet satın almak üzere yapılacak satın alma sözleşmelerinde öngörülen satın alma bedellerini garanti etmeye Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir.

MADDE 16. — Özelleştirilen kurumun anonim ortaklığa dönüştürülmesinden sonra kurumda Emekli Sandığına tabi olarak çalışan personelin, özelleştirme kararı tarihi ile özelleştirilen kurumun sermayesindeki kamu payının % 50'nin altına düşmesine kadar her türlü hakları ve vebeleri devam eder. Bu payın % 50'nin altına düşmesi halinde isteyenler T. C. Emekli Sandığı ile irtibatlandırılırlar.

MADDE 17. — 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 38 inci maddesi ile diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

1177 sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanununun 20, 21, 38, 41 ve 43 üncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Tütün ve tütün mamullerinin üretimi, ithalatı ve satışı ile ekici tütünlerinin borsalarda veya yazılı sözleşme yapılarak satılabilmesine ilişkin usul ve esaslar ve üretilen tütün mamullerinde kullanılan tütün cinslerine göre fon alınması ve bu fonun kullanma usul ve esasları Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Bu fonun denetimi Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından yapılır.

MADDE 18. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 19. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Cilt	Türkiye Büyük Millet Meclisi	
	Birleşim	Sayfa
28	104	513
29	107	112
	109	311:338
	110	390:425,442:445

I - Gerekçeli 445 S. Sayılı basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 109 uncu Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret ve Plan ve Bütçe komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/766.